

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Alegerile deputaților la Sinodul eparhial din Arad

— O punere la punct. —

(m. p.) Alegerile deputaților la Sinodul eparhial din Arad din anul curent, au devenit celebre prin amestecul păcătos, îndrăzneț și până acum necunoscut al organelor neîndreptățite în afacerile interne ale bisericii.

În cinci cercuri nu s'au putut face scrutini. Ici a fost confiscat un protocol de parchet din Timișoara, care ulterior a recunoscut netemeinicia confiscării; colo protocolul a fost smuls cu forța din mâna comisarului. În alt loc protocoalele au fost rupte, iar comisarul consistorial înzultat de oameni puși la cale. Adevărat vandalism și batjocură!

Toți oamenii de bine s'au scârbit de această înzultă adusă bisericii noastre. Dovadă, că dintre 50 deputați, aleși, 29 au depus mandatul în semn de protestare; iar 3 deputați nu s'au prezentat la Sinod și așa Sinodul nu s'a putut constitui legal și ținea.

Între cei ce și-au depus mandatul sunt bărbați distinși cu înaltă poziție socială din partidul național, liberal și averescan, fapt, care dovedește în mod nediscutabil, că aici nu e vorbă de niște daraveri sau animozități personale sau de preocupări politice între membrii diferitelor partide, ci de un atac brutal și păcătos îndreptat contra autonomiei și prestigiului bisericii noastre, pe care toți

oamenii de bine au ținut să-l răspingă cu indignare, pentru că dacă astfel de metode și gesturi barbare se admit sau se trec cu vederea, ce ne mai rămâne din libertatea și autonomia bisericii noastre și ce rost mai pot avea ditirambele declamate cu emfază pentru autonomia bisericii?

În chestiunea acestor alegeri s'a făcut interpelare în cameră, iar presa (mireana) a înfierat cum se cuvine atentatul nechibzuit îndreptat contra bisericii.

Însă unii dintre cei chemați, puși chiar în serviciul bisericii, n-au avut nici un cuvânt de protestare, ci au privit la lucrurile întâmplătoare, ca la un spectacol curios, ca la „o biserică” străină de cercul îndatoririlor lor.

Că o parte a presei noastre bisericesti cum și-a făcut datoria în cazul de față, o știm. Sapienti satis!

Politicianismul în Biserică

de prof. DANTE GHERMAN.

Se vede că nici în pragul bisericii, nu să oprește aceasta meteahnă a timpului nostru, ce amenință să otrăvească până și atmosfera lăcașului de închinare Dumnezeiască, singurul refugiu, ce ne-a mai rămas dinaintea ghenei, în care să svârcolește *renașterea noastră națională*.

Ca mâine, valul de patimi și nămol a vieții noastre publice va pângări totul, prefăcând amvonul în scânduri de tribună electorală, altarul în tarabă, de zarafie politică și Casa Domnului, în bălci de târgoveți politici, mituitori sau siluitori de conștiință și suflete.

Rupem aceste slove de legitimă durere, din inima miilor de închinători ai bisericii noastre părintești, ca și din sufletul preoțimei

noastre, păzitoare a unui hram nepângărit de veacuri, cerând, să înceteze până nu e târziu, dezastrul vieții morale bisericești, subminându-se însăși temelia existenței acestui neam.

Dușmănia, teroarea, corupția și abuzul, de ori ce natură și de ori care parte a taberilor potrivnice ar veni, alături de vițiile beției și bățăilor, cu întreg complexul de decadentă morală, în care s'a petrecut așa zisa organizare bisericească, pe lângă catastrofa morală, efectuată în sufletul masselor poporului și asupra venerației sale față de biserică, constituie *începutul* desagregării organizației noastre autonome bisericești, independentă până azi de fluctuațiunile vieții politice.

Aceste două considerații trebuie să preocupe cu aceiași ponderanță, pe toți cei preinși să apere și să reprezinte interesele generale, deasupra meschinărilor politice a zilei și a intereselor de partid.

Am relevat conflictul între biserică și stat, — fenomen, de altcum general în toate țările și în evoluția popoarelor — întrebându-ne, dacă între condițiunile de viață speciale ale poporului nostru, e mai corespunzător, o aservire a bisericii, organizației politice de stat, sau menținerea Bisericii ca instituție autonomă și o colaborare sau chiar *îndrumare* a vieții noastre publice naționale, prin acest factor al bisericii, înălțat la nivelul exigențelor celor mai avansate?

Confirmând legătura indisolubilă în evoluția noastră, între biserică și popor, analizând noua misiune în complexul nevoilor obștești actuale, ne dăm seama de rolul incontestabil de mare, pe care biserica apuseană l'a avut în dezvoltarea pe toate terenele a popoarelor occidentale, preoțimea, ordurile călugărești, episcopiile etc., atunci când organismul politic al statelor, era o structură putredă, un izvor interminabil de războaie, un patrimoniu de privilegii a unei clase sociale oligarhice, feudale s. a. m.

În temeiul unor cerințe proprii de ordin național, cât și a motivelor istorice universale, superioritatea bisericii, rolul îndrumător al acestei instituții și a reprezentanților săi în viața noastră publică, se impunea dela sine și ca o consecință firească imperativă.

Situația și perspectiva noastră însă e alta.

Ne aflăm la aceasta răspântie, în noua dezvoltare a vieții naționale, când dela direcția ce o vom lua, depinde o înaintare sau regres.

Cheia viitorului e în mâna preoțimei noastre — în primul rând, — care va ști apăra naia încredințată ei, și la nevoie, va urma pilda Mântuitorului, cu vameșii și fariseii din Biserică...

Meditație religioasă.*)

Iar viez, nu deacum ei, ci viază
întru mine Hristos (Gal. II. a. 20).

Nu din rug, nici din munte, ci din internul nostru în zgomotul zilei, în tăcerea nopții, glasul Domnului strigă cu înțepire către noi: Indreptează-te, căiește-te, înoleștete! Glasul Domnului nu-e altceva, decât glasul cugetului nostru, glasul conștiinței noastre. Ca un om căzut între tâlhari, bătut și lăsat mai mort, glasul Domnului însă, abia e auzit, ici colea, de către un samarinean milostiv... Sub icoana omului, care a făcut o cină mare, Dumnezeu Tatăl, trimite pe Fiul său, să invite pe cei chemați zicându-le: „toate sunt gata“, veniți și Vă ospățați! Țarina și pământul, părechile de boi și cele lumești însă au atras mai mult pe cei chemați, decât ospățul Stăpânului, rămânând ca locurile celor chemați să le umple săracii și lipsiții, schiopii, orbii și oropsiții. Stăpânul prin servii săi invită și azi pe om să între la Ospățul Domnului, căci mai este loc și Stăpânul vrea să se umple casa lui. Iată stau la ușe și bat — zice Domnul — de va auzi cineva glasul meu și va deschide ușa, voiu intra la el, și voiu cina cu el și el cu mine. (Apoc. 3. 20.)

Sună și răsună glasul Domnului prin gura profeților, prorocilor și dreptilor de cuvintele: „Vino după mine“. Nimeni nu se poate scuza, că n'a auzit glasul Domnului, nici Iudeul, nici păgânul, căci „în adevăr în tot pământul a ieșit răsunetul lor și cuvintele lor la marginea lumii (Romani 10, 18). Mii de brațe întinde grația dumnezeiască, pentru de a aduce pe oameni, în casa, la masa și la vederea feței lui Dumnezeu. Sunt mulți chemați dar puțini aleși; Sunt mulți cari nu vor gusta nici odată din cina mea; dar sunt

*) Citită cu ocaziunea mărturisirii și împărtășirii preoților din despărțământul Radna în ziua de 4/17 Aprilie a. c. de preotul: I. Evuțian.

mulți pe cari chemarea Domnului îi înnoiește, și întru cari, deacum numai viază ei, ci viază lumina, viază Hristos. Căutați la Pavel, mainainte cel mai înverșunat inamic al Evanghellei, iar în urma chemării glasului lui Dumnezeu din drumul Damascului, numai viază, cu omul cel vechiu, să face om nou, viază cu Hristos. Primul împărat creștin Constantin, prin semnul crucii să învinge pe sine, pe omul cel vechiu să înnoiește, și cu el înnoiește fața imperiului roman.

Cea mai puternică chemare însă o auzim în opera de mântuire a lui Isus Christos unde ca un fir roșu se poate urmări chemarea Lui, întru câștigarea împărăției cerurilor. „Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și toate celelalte vi se vor adauge vouă“. Isus Christos, n'a privit nici odată pământul, nici avuțiile lui, nici puterea materială, ca meritând osteneala de a se ocupa cu ieie. Nimic mai trecător pentru dânsul ca împărăția pământului. Nimic mai puțin ca judecata și judecătorii pământului. Plin de idealism respingea ispitele diavolului. Nu știți ce cereți zice fiilor lui Zevedelu Iacob și Ioan, cari nu să știură ridica cu fantazia mai mult, decât ceilalți iudei, cari așteptau domnia, care va să vină, dorind adecă să stea unul de-a dreapta, iar altul de-a stânga în împărăția cea bogată a cerurilor. Nu știau, ce cer, căci Isus nu predica împărăția cerurilor, nici ca Moisi, nici ca Ilie, nici ca Eremia. El nu predica sfârșitul timpurilor, nu predica o domnie care va să vină. El făurea o lume, care să trăiască, o lume vecinică, fără sfârșit; el nu chema focul cerului și pustiirea cetățenilor, nu căci el n'a venit să peardă ci să mântuiască sufletele pierdute. El voia, ca lumea viață să aibă și să vieze. Eu întru voi și voi întru mine. Eu sunt viața voi mlădițele. Eu sunt calea, adevărul și viața. Eu vă dau trupul meu hrană vouă și sângele meu beutură vouă. Cu împărăția cerurilor, pe care o visaseră apostolii și poporul ales, ca o împărăție materială el nu s'a putut împăca nici odată. El spune că împărăția lui Dumnezeu, nu-e nici aici, nici acolo, ci a început și că ori-ce om o are în sine și poate dacă este vrednic să se bucure de ea și că această împărăție o crează fiecare fără zgomot, prin adevărata convertire a sufletului său. Aceasta împărăție a cerurilor a preocupat creștinismul pururea în lunga lui dăinuire și a fost isvorul uriașei încordări, care a făcut din adevăratul creștin un luptător pentru ideal și idealism, un luptător pentru o lume nouă unde orbii văd și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții se scoală și săracilor bine se vestește. Dela școlarii încăpăținați ai Apocalipsului (ebioniți și milenari) până la sectarul de multe feluri a zilelor noastre toți doresc a vedea fața lui Dumnezeu și a trăi în împărăția cerească.

Cu toate că ideea unei cărți, religioase, care să cuprindă un cod cu articole religioase a fost așa de îndepărtată de gândirea lui Isus, totuși El a lăsat așazăminte, cari să unească pentru totdeauna, învă-

țăceli săi, oamenii săi și ostașii săi. Una și cea mai principală din așezemintele sale, care a format și învățătura lui de predilecție e că El e pâinea, cea nouă, pâne superioară monei evreești, prin care El viază pururea în omenime. Amin, amin zise El jidovilor, cari crezuseră lui: „Părinții vostrii au mâncat mană în pustie și au murit. Eu sunt pâinea cea viie, care s'a pogorît din ceruri. Ori-cine va mânca din pâinea aceasta va fi viu în veci, și pâinea, carea eu voiu da vouă trupul meu este, care eu îl voiu da pentru viața lumii. De nu ve-ți mânca trupul fiului omenesc și de nu ve-ți bea sângele lui, nu ve-ți avea viață întru voi. Cel-ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu are viața vecilor și eu îl voiu învia pe el în ziua cea de apoi“.

Cât despre cina cea de pe urmă, aceasta este așezământul perfect a rămânerii sale vecinice pe pământ. Pe cât de idealist a fost totdeauna Isus în concepții, pe atât de realist s'a arătat în espresii, când a voit să arate că următorii și ucenicii lui nu pot să trăiască și să vieze, decât prin El. El în întregime (trup, sânge suflet) este viața adevăratului creștin. „Eu sunt hrana voastră. Ba în mod și mai substanțial luând în mână pâinea zice: Acesta este trupul meu“ iară ținând în mână vinul zice: „Acesta este sângele meu“. Chiar și după moarte, după înviere Isus fu recunoscut de ucenicii săi prin frângerea pâinei, fiind acest gest cel mai caracteristic gest a persoanei lui Isus. Cuvioasa amintire a învățătorului, discipulii lui Isus o țineau în forma unui ospăț tainic și mistic, unde pâinea se binecuvânta să frânga, iară cei ce să împărtășeau din ea se sfințeau. Acest rit misterios, despre care Isus lasă poruncă să se facă întru pomenirea Lui, dobândește cu timpul cea mai puternică însemnătate. Aici și numai aici să regăseau apostolii împreună cu învățătorul. Aici să întâlnească și azi toți aceea, cari voiesc, ca împreună să vieze cu Hristos. Aici vedem pe Hristos pururea oferindu-ne pâinea și vinul. El devine mâncat, El devine beut. El face parte din substanța noastră materială și spirituală. El devine hrana, El devine viața și ertarea păcatelor noastre. El devine Paștele cel nou, Paștele, cel adevărat, desființat fiind cel vechiu prin însuși scump sângele său, vărsat pe crucea de pe Golgota. Dacă sângele lui nu se vărsa, dacă trupul său nu să jerfeea, El rămânea trupul cel vechiu și sângele cel vechiu. Aceasta transformare a trupului său în pâinea și hrana bisericei creștine, a sângelui său în beutura bisericei creștine, e taina cea mai puternică, în jurul căreia s'au adunat aceea, cari au dorit să vieze și să trăiască împreună cu Hristos. În măsura ce ne-am depărtat unul sau altul de acest așezământ, am simțit un gol în sufletul nostru, am simțit o chemare, care numai atunci a avut alinare, când sufletul a putut primi ceea ce dorea, trupul și sângele lui Isus. Prin primirea trupului și sângelui lui Isus, ne înnoim ne îmbrăcăm în omul cel nou, ne

îmbrăcăm întru sfințenia adevărului. Ap. Pavel zice: Efeseni 4. 23. „Și să vă înnoiți iarăși, și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului“. — Sufletul nostru are trebuință de înnoire, are trebuință de întărire. Diavolul care a ispitit pe Isus, ne ispitește și pe noi tot cu aceleaș metode; însă și îngerii, cari l'au întărit pe Isus, ne întăresc și pe noi. Înnoirea pe care trebuie să o facem trebuie să fie mai ales înnoire internă, trebuie să ne înolm mintea și voința. Cu aceste două puteri motorice din noi putem să facem din noi din omul vechiu, omul cel nou. Mintea ne-o înolm prin meditații religioase, îndreptându-ne privirea asupra scopului final, asupra misiunii pe care o avem aici pe pământ să ne înolm voința. „Fie voia Ta precum în cer așa și pe pământ“. Voia lui Dumnezeu e, ca noi să nu fim în contradicție cu voia lui, nici în cer nici pe pământ. Și nu vom fi în contra lui Dumnezeu, cu voia noastră, dacă vom rezista cu tărie în contra ispitelor, în contra păcatelor. Voința trebuie încotinu oțelită și curățită de lene și trândăvie, de aptitudini rele și păcătoase. Atât mintea cât și voința se pot îndrepta, prin exerciții spirituale, prin meditații religioase și prin fapte bune, fapte de caritate.

Să ne îmbrăcăm în omul cel nou? Dar cine e omul cel nou? Nu e altul decât Isus Hristos. Pentruca să ne îmbrăcăm cu el, trebuie să-L iubim, să-L dorim, să ascultăm cuvintele Lui să respirăm Duhul Lui, să mâncăm trupul Lui și să bem sângele Lui, să nu mai viem nouă ci Lui să viem. Noi întru El și El întru noi. Așa dară să ne desbrăcăm de omul cel vechiu dimpreună cu faptele lui (Col. 3. 9) și să ne îmbrăcăm întru sfințenia adevărului. Toate adevărurile sunt sfinte. De două ori doi este patru. E un adevăr, care a făcut pace și bună înțelegere în omenime. E un adevăr sfânt.

Să facem și noi înnoirea sufletului întru sfințenia adevărului. Înnoirea noastră prin primirea trupului și sângelui lui Isus să fie o înnoire lăuntrică, fundamentală să fie o înnoire nu fățărîtă, ci de dragul Domnului, ai cărui slujitori suntem, de dragul adevărului, pe care îl propovăduim și mai vartos pentru puterea sfințitoare, de care avem trebuință, la legarea și deslegarea păcatelor aici pe pământ. Deodată cu primirea trupului și sângelui lui Isus să primim frumoasa binecuvântare a lui Natanail, de adevărat Izraelitean, întru carele nu este fățărîie și să mai avem fericirea, ca nouă să ni-șe zică: „adevăr, adevăr zic vouă, că de acum ve-ți vedeă cerurile deschise și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste fiul Omului (Ioan 1. 51.)

Sufletele noastre însă sunt în mare parte ruginite cari cu greu să mai pot înnoi, unele sunt prea însărcinate cu păcate, altele sunt trudite și obosite de greul și năcazurile vieții și vor striga toate: O Doamne! Dar vrednici vom fi oare să ne apropiem

de Tine? Acestora le răspunde Isus: „Ci îndrăzniți și veniți, cei obosiți cei trudiți și însărcinați de rele, că eu vă voi odihni pe voi (Mat. 11, 28), că n'am venit să căut pe cei drepti, ci pe cei păcătoși (Mat. 9, 15) veniți întru bucuria mea, și rămâneți întru mine, precum și eu întru voi; căci a-ți văzut, că vița, care nu rămâne întru butuc, nu aduce roadă; rămâneți întru mine, ca roada voastră să fie deplină (Ioan 15, 16). Ar putea rămânea fără răspuns, aceasta dumnezeiască chemare? Nu! Ci cu umilință răspundem: „La mulțimea faptelor mele celor rele, cugetând eu păcătosul, mă cutremur de înfricoșata ziua a judecării; ci îndrăznind la mila milostivirii Tale, ca David strig Ție: miluește-mă Dumnezeu după mare mila Ta“.

Cucernici Preoți! „Veniți să bem beutura nouă, nu din peatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestrîcaciunei, din Hristos, cel ce-a izvorât din mormânt, întru carele ne întărim“. Să ne supunem toată mintea noastră, toată voința noastră și tot cugetul nostru spre ascultarea lui Hristos, să ne declarăm în fața sf. Potir, care azi ne împreună, ca pe niște ostași în fața steagului — de sinceri ostași ai lui Isus — să formăm oastea lui Isus — ca apoi cu vrednicie să putem rosti: „iar viez, nu deacum eu, ci viază întru mine Hristos“.

Din trecutul Gălșii.

(Conferința asesorului-referent Dr. Gh. Ciuhandu.)

Comuna Gașsa — situată la Podgoria Aradului, în semicercul format de dealurile, ce par că-i stau de veghe, în ziua când toată suflarea ortodoxă a sărbătorit Intrarea Domnului nostru Isus Hristos în Ierusalim — a fost împărțită și de un alt moment de adevărată elevare sufletească. Părintele referent *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, urmând invitații credincioșilor ortodoxi din Gașsa, a venit pentru a-le ține o conferință. Fix la oara 3 d. m. însoțit de cei trei preoți din loc și cel din Măsca, se îndreaptă către lăcașul Domnului, unde erau adunați cu mic cu mare toți credincioșii plugari și intelectuali ai comunei, precum și vre-o sută din com. vecină Măsca. Numărul celor prezenți se mai completează cu câți-va Șirieni și Madărățani veniți cu păstorul lor sufletească. Biserica ort. rom. era deci arhiplină. — Să săvârșește sf. Vecernie, iar răspunsurile le dă corul compus din țărani, instruat și condus de dibaciul inv. Ioan Sârbu.

Sfârșindu-se serviciul divin, părintele asesor între aclamările vii ale poporului dornic de a-și auzi trecutul de acum 90 ani, urcă amvonul.

Urmează conferința bine întocmită și cu atâta tărie de convingere, încât Prea. On. prelegător a făcut să dispară total vâlul, ce acoperea un trecut de

13 ani (1834—1847) din viața com. bisericești. E vrednică a se reține împrejurarea, că tocmai în ziua aceasta se împlineau 90 ani, dela sfășierea religioasă a comunei prin unație.

Conferențiarul desvăluie siluirile și nedreptățile sbirilor dela administrația comitatenză, organizați în comisii de trecere, precum și ademenirile mincinoase ale celor ce promiteau reducerea robotei și a dijmei ce apăsa greu umerii credincioșilor noștri de atunci. După atâtea promisiuni și siluiri trecură la unație mai bine de jumătate dintre ei, familiile mai bine situate însă, nu. Comisia de trecere pe motiv, că două din trei părți de credincioși au trecut la unire, a expropriat sf. Biserică dela ortodoxii rămași, predându-o uniților și noului lor preot instalat. Mai do-reau acum și sesiile proești, dar nu le-a succes.

Astfel rămaseră ortodoxii fără biserică, încât erau nevoiți a cerceta sf. Biserică din Măscă. Proto-popul ortodox din loc își prefăcu o cameră în casă de rugăciune și închinare pentru popor, dar curând fu oprit din partea administrației. Această nedreptate nu o putură tolera credincioșii rămași ortodoxi în număr mai bine de a treia parte, de cari alături stătea și domnul de pământ Bohuș din Șiria, credincios a-l bisericii rom. cath. Gălșenii siluiți au intervenit până și la tronul împăratesc, dar fără rezultat, de oarece mâna catolicismului, reprezentată prin administrația ungurească, lucra în tot locul împotriva lor.

La acest pasagiu al luptelor pentru recăștigarea bisericii conferențiarul amintește mai mulți capi de familie, ai căror următori erau prezenți, fapt ce a produs pe fețele lor o vibrație de mângâiere și mulțumire.

În atmosfera aceasta de sbuciumare sufletească trăiră Gălșenii până la 1847, când văzând, că au fost înșelați, reveniră aproape toți la credința străbună. După revenire, atmosfera furtunoasă din cei 13 ani se înseninează. Dar la sfârșitul an. 1922 din nou se ivesc uneltiri în scopul trecerilor și începe duiumul promisiunilor de căpătuire pentru cei slabi de înger, din partea păstorului gr. cath. de aici, Voștinar. Încercarea însă n'a reușit. Ba el însuși după câteva luni de ademenire, a fost nevoit să părăsească comuna.

De închiere părintele asesor adauge, că prin cele tâlcuite din vechile scrisori dela Episcopia ort. din Arad, grăesc înșiși înaintașii celor cari îl ascultă azi, îndemnându-i să fie treji și tari în credința lor și să caute a înlătura ei de ei păretele vrajbei religioase, pus de străini între sufletele Românilor din această comună. Părintele conferențiar a fost răsplătit cu adâncă mulțumire sufletească a poporului electrizat prin re'nvierea trecutului legat de numele părinților lor. Moșneagul: Gheorghe Negru, care era copil, când venise Vulcan, episcopul gr. cath. la Galșa în 1834, a fost cel mai satisfăcut, confirmându-se, prin conferință multe lucruri, cari mai trăiau în amintirile acestui bătrân. În colo, lacrimile de pietate ale urmașilor celor subliniați ca apărători ai ortodoxiei, sunt

a se socoti ca cea mai frumoasă recompensă din partea publicului ascultător, care și prin subscrisul mulțumește distinsului oaspe, viu aclamându-l. Conferința se încheie, cu o priceasă.

Galșa, la 10/23 Aprilie 1924.

A. Pârvu, paroh ort. rom.

Astra la București.

În zilele de 31 Mai, 1, 2 și 3 Iunie n. a. c. organizează „Asociațiunea” noastră manifestații culturale în capitala țării. Cea dintâi e concertul „Reuniunii române de muzică și cântări” din Sibiu, sub conducerea dlui Nicolae Oancea. Concertul se va compune din bucăți scurte, caracteristice, de ale compozitorilor români ardeleni și bănățeni cunoscuți (Bena, Brediceanu, D. Hubic. O., Popovici, Vidu ș. a.), iar în partea a doua se va executa cu acompaniament de orchestră frumoasa operă a maestrului Iacob Mu-reșianu: „Mănăstirea Argeșului”. A doua manifestație va fi un „Poem muzical-etnografic” sau „Maramurășul, Crișana, Banatul și Ardealul în port, joc și cântare”, aranjat din partea dlui Dr. Tiberiu Brediceanu. Vor lua parte grupuri din provinciile amintite, alese de cu vreme din partea unui comitet, în fruntea căruia este dl Brediceanu. A treia seară se va da un concert cu muzică clasică, din partea „Reuniunii de muzică și cântări” din Sibiu (dl N. Oancea). Afară de aceea sunt plănuite între altele din partea noastră conferențele dlor I. Lupaș și S. Pușcariu. A patra zi (3 Iunie) vizita delegaților „Asociațiunii” la Casa Națională din Breazda și la Universitatea Populară și Școala de misionare dela Vălenii de Munte.

Fiind aceste manifestații cele dintâi de instituțiunea noastră în capitală și dorind a răspunde și în acest chip atențiunii deosebite cu care ne-au onorat societățile culturale surori: Liga culturală la 6 Iulie 1920 după congresul ai la Râmnicul-Vâlcea, Centrala Caselor Naționale în zilele de 17, 18 și 19 Februarie 1923, Fundațiunea Culturală „Principele Carol” cu Societatea corală „Cântarea României” în 1 Dec. 1923, și tot la 1 Dec. 1923 „Universitatea tiberă” prin trimiterea unui număr considerabil de distinși conferențieri în o mare parte a centrelor culturale din părțile ardelenene. Se cuvine ca aceste manifestații să se facă în cadre vrednice de trecutul și importanța aceste instituțiuni.

În conștință sunteți invitați să trimiteți la aceste serbări 2 delegați de preferință țărani, (un bărbat și o femeie), tipurile cele mai reprezentative ale regiunii dv. dimpreună cu directorul, sau alt reprezentant dela conducerea despărțământului.

Reprezentanții despărțimentelor beneficiază de favoarea acordată cu acest prilej de Ministerul comu-

nicațiilor, atât la ducere cât și la înoarcere (75%) și cu locuință și întreținere gratuită în numitele zile la București, Breaza și Vălenii de Munte.

Rugându-vă să cinevoii a ne comunica până cel mult la 6 Mai n. numele și numărul precis al delegaților dvoastră, precum și situațiunea lor socială (țaran, meseriaș, etc.) apoi dacă vine singur snu împreună cu soția sa, pentruca să le putem trimite ultimele informații și certificatele de călătorie, semnăm cu deosebită stimă:

Vasile Goldiș,
președinte.

Romul Simu,
secretar.

Răspuns la cartea lui P. B. Bratu „Hristos și morale Vs. Comedii din Altare“ de IGNATIE DIHOR preot, ort. rom. Zăbalț.

(Continuarea în Nr. 15.)

Pentru ca omul să fie reșezat în starea sa de mai înainte eră necesar: Să se satisfacă deplin dreptății lui Dumnezeu vătămata prin păcat și natura omenescă depravată să se restaureze delaturându-se astfel toate urmele păcatului în om.

1. A satisface dreptății Dumnezești vătămata să cere o jertfă așa de mare, cum a fost vătămarea, așa dar o jertfă de preț înfinit. O astfel de jertfă nu putea aduce nici un om; dar nici toți oamenii la un loc, căci toți sunt atinși de păcat și să află sub lovitură blăstămului Dumnezeesc. Chiar nici îngerii nu pot aduce această jertfă, căci și jertfa lor ar fi finită și apoi ori ce bine fac și îl fac numai, cu ajutoriul lui Dumnezeu.

1. Natura omului să poate restaura deplin numai născându-se din nou ceea ce întrece puterea omului. (Ioan 3, 5-6.)

În scopul plinirii acestei două condițiuni, a trimis Dumnezeu Tatăl pe Dumnezeu Fiul, care a luat asupra Sa păcatele omenirii (Tit. 2, 14; I. Petru 2, 24). S'a dat jertfă pentru noi (Efez. 5, 2); a suferit pentru păcatele noastre (I. Petru 3, 18); a murit (Matei 27, 50; Filipeni 2, 8), aducând jertfa cea mai înaltă (Evrei 10, 5-8) ca preț de rescumpărare (Romani 3, 24-16; I. Cor. 1, 30), apoi a înviat (I. Cor. 15, 20), reînviind numirea în stare originală (Rom. 6, 3-12), apoi s'a înălțat la ceri (Luca 24, 51), și prin înălțarea sa la ceriu ne-a deschis împărăția ceriurilor, făcându-ne loc acolo futuror cari credem și urmăm învățăturile Sale (Ioan 14, 2.)

Prin urmare vedem că Hristos a satisfăcut deplin dreptății Dumnezești vătămata prin păcatul omului, adecă S'a jertfit pe sine pentru noi și astfel jertfele de sânge pe cari le-am adus escendenții nostri începând dela Cain și Avel, până la Hristos — pe care îl numește Ioan Botezătorul, melul lui Dumnezeu care

ridică păcatul lumii (Ioan 1, 29), care de fapt S'a dat jungheat pentru păcatele oamenilor, — s'au desființat și au luat locul ei jertfele celea fără de sânge.

Domnule Bratu aruncă-te la pământ într'o adâncă recunoștință și închinare către Dumnezeu, care a făcut o jertfă așa de mare și necuprinsă de mintea omenească, dându-ne astfel iarăș fericirea pe care au avut-o Adam și Eva în Rai și să zici dimpreună cu Apostolul Pavel: „Cu adevărat mare este taina bunei credințe“; (I Tim. 3, 16) și nu critică și batjocori această mare taină a lui Dzeu pe care mintea unui om ori cât de înțelept să fie nu va putea să o pătrundă. Cât de frumos este prefigurată acest plan măreț de mântuire în cartea facerii la cap. 22, 1-13; unde vedem pe Isac cum își duce lemnele pe cari are să fie jertfit de părintele său trupesc la porunca lui Dumnezeu. Isac însă care simbolizează oamenii din lumea aceasta a fost înlocuit cu un berbec — care iarăș simbolizează pe Hristos, care a luat asupra Sa păcatele oamenilor și a murit pentru ele —, care apoi să junghe în locul lui Isac. Precum Hristos s'a răstignit pe crucea dusă de Simeon Cireneu (Marcu 15, 21), astfel și berbecul care avea să se jertfească lui Dzeu în locul lui Isac, a fost jertfit pe lemnelă duse de Isac. Aceasta este jertfa pe care a adus Isus pentru omenire și pe care omenirea nu ar fi putut să o plinească. Noi nu avem ca să ne aducem pe noi înșine jertfă după cum a făcut Hristos, ca astfel să se satisfacă dreptății Dumnezești vătămata prin păcatul protopărinților nostri, căci Hristos, singur a săvârșit aceasta pentru toți (I Cor. 15, 21-22; Rom. 5, 19). Noi nu avem decât să primim această jertfă și la porunca lui Dumnezeu să ne împărtășim cu dânsa astfel după cum este scris în Evangelia lui Ioan 6, 47-58 și Marcu 14, 22-24, și astfel am satisfăcut primei condițiuni de mântuire.

Încât privește a doua condițiune, adecă nașterea din nou a omenirii, apoi aceasta iarăș Hristos a săvârșit-o în locul nostru, căci după cum am spus mai înainte omenirea aceasta nu ar fi putut-o săvârși. Hristos după ce a murit pe cruce a fost îngropat și prin îngroparea sa a îngropat puterea păcatului iar înviind a înviat sau (renăscut omul vechi în omul nou liber de ori ce păcat. Pentru ca și omenirea să fie părtașă acestor merite a lui Hristos a ordonat Hristos Sf. Botez (Ioan 3, 5). Botezul ne face părtași cu moartea lui Hristos și dacă suntem părtași morții Sale vom fi părtași și învierii lui (Rom. 6, 3-11).

Așa dar prima și a doua condițiune, au fost săvârșite de Hristos, noi nu avem decât să fim părtași meritelor lui Hristos, pentru că faptelor Lui nu putem fi părtași.

De aici vedem realitatea și univerezalitatea păcatului original, pe care mintea sănătoasă nu o poate nega. Pentru ce a venit Hristos în lume dacă nu ar exista păcatul strămoșesc? Și pentru ce nu a scos Dumnezeu numai pe Adam și Eva din Rai și n'a

chemat înapoi pe fiii și toți descendenții acestora, căci aceștia nu au fost părtași păcatului lui Adam, dacă păcatul acesta nu ar fi universal? Din cartea Facerei vedem, că a fost pus un înger la ușile Raiului ca să nu între nime într'ânsul. Din Geneza 3, 15; vedem că Dumnezeu pune dușmănie nu numai între femele și deavol ci și între deavol și sămânța adevărată a urmașii ei. Este o nouă dovadă a universalității păcatului strămoșesc.

(Va urma.)

Sfințirea clopotelor din Utvin.

În Dumineca V din postul Sf. Paști, comuna noastră a avut o îndoită sărbătoare. Poporeni noștri grăbiseră mic și mare, de dimineață la sf. biserică, pentru a fi de față la sfințirea clopotelor dăruite de comuna politică, comunei bisericesti. — Comuna noastră fiind curat românească, este lucru evident, că e condusă numai de români ortodocși. În consiliul comunal sunt aleși mai mulți membrii și din comitetul parohial, și deci ideea de a procura clopote sfintei biserici, s'a iscat primată în comitetul parohial; apoi pertractându-se chestia și în consiliul comunei politice, acest consiliu a hotărât în sensul acesta. Hotărârea noastră a fost bine primită și înaintea autorităților noastre politice, căci a fost aprobată la toate forurile. — Astfel am ajuns noi să ne vedem în ziua de azi clopote în turnul sf. biserici.

La bucuria noastră am invitat pe Domnul Protopop al tractului Dr. Patricie Țucra și pe Dnul Primpretor al plasei Pavel Chirilovici. Actul sfințirii clopotelor a fost săvârșit de d. protopop secundat de preotul locului, după care act, în mijlocul bubăiturilor de treasc, încep a întona clopotele cu sunetul lor armonios, iar în ochii credincioșilor se văd licărind lacrimi de bucurie. Se oficiază apoi sf. liturgie, iar răspunsurile se dau de corul bărbătesc din loc. După priceasnă printele Protopop a ținut o predică avântată în care a arătat importanța clopotelor în bisericile creștine, își exprimă mulțumirea tuturor cari au adus jertfă bisericii. Mulțumește autorităților politice în frunte cu domnul prefect al județului și cu dl primpretor al plasei, căci prin sprijinul lor și-au arătat dragostea față de biserică noastră. Laudă apoi râvna poporului din comuna Utvin care prin aceasta jertfă și-a arătat iubirea față de biserică și de credința strămoșească; apoi pe muncitorii de fabrici și locuitorii în Utvin, cari și-au manifestat dragostea față de biserică prin dăruirea unui prapore mare în preț de zece mii de Lei, laudă apoi femeile cari însoțindu-se au făcut cu mâna lor proprie un frumos rând de odajdii și le-au dăruit bisericii. Indeamnă poporul mai departe; căci dragostea manifestată prin atâtea fapte frumoase, ascultând de învățăturile sf. biserici, și de îndemnul preotului lor, să prospereze, și ascu-

tând în totdeauna glasul de chemare al clopotelor sfintite azi, să grăbească cu mic și mare la sf. biserică spre a da laudă Tatălui ceresc.

După serviciul divin elevii de școală conduși de învățătorii lor ne-au delectat cu cântecele și poeziile lor frumoase.

Aurel Brancu, preotul Utvinului.

INFORMAȚIUNI.

Deputați mireni sinodali, cari au depus mandatele în Duminecă Tomei a. c. sunt: *Vasilie Goldiș, Dr. Anton Bogdan, Dr. Iustin Marșieu, Dr. Sabin Dan, Dr. Sabin Manuilă, Dr. Valeriu Muscan, Dr. Aurel Grozda, Dr. Teodor Babuția, Dr. Ioan Jucu, A. Mocioni de Foeni, Petru Ioănașu, Emanuil Ungurean și Iuliu Moldovan.*

Cenzura. La multele întrebări, ce ne vin dela diferiți domni, răspundem că după informația ce avem, cenzura asupra organului nostru o efectuează un domnișor dela înregistratura județului, care se numește Budai.

† **Victor Fincu.** Consistorul arhidiecezan din Sibiu, suferă prin decedarea acestui funcționar de model, o pierdere simțitoare. Căci Victor Fincu asesor-controlor la acel Consistor, a fost cinstea și onestitatea întrupată și de 23 de ani a condus rezortul încredințat lui, cu multă istețime. Pe lângă morbul contractat în războiu, a contribuit la zdruncinarea sănătății sale, și marea nedreptate ce i-s'a făcut prin norma de salarizare din 1921, căci ca și pe alții mulți funcționari bisericesti, statul nu l-a încadrat la locul asigurat de forurile bisericesti, ca asesor, ci după tipicul din vechiul regat l-a clasat ca pe un simplu funcționar începător.

Dumnezeu să-l odihnească.

Aviz. Maturizării anul 1904 în liceul rom. gr. cat. din Beiuș vor avea convenirea lor de 20 ani la 1 Iunie st. n. (Dumineca). Colegii să-și anunțe sosirea lor aranjatorului *Dr. Iuliu Gurka* avocat în Beiuș.

Ziarele române sunt rugate a reproduce acest aviz.

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onorabilului public și autorităților bisericesti, că în Arad, str. Dorobanților Nr. 41 (școala confesională), am deschis un *birou tehnic de arhitectură*; *construiesc orice planuri de casă, școli și biserici* împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colajonări de totfelul de lucrări de zidiri, și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:

Teodor Cioban,
architect.

CONCURSE.

La biserica ortodoxă română din **Orșova** e năma decât de ocupat postul de cantor, cu obligamentele obicinuite. Preferiți vor fi învățătorii pensionari apți. În lipsa astorfel de reflectanții vor fi admiși și țărani mai isteți, cari vor produce certificat dela vre-un oficiu protopresbiteral ort. român, că sunt apți pentru cantorat.

Retribuția viitorului cantor va fi următoarea :

1. Leafă lunară lei 500—, eventual locuită în natură și diferența în bani :

2. dela înmormântări cl. I. 50—, cl. II. lei 30—, cl. III. lei 15—;

3. dela cununii lei 50—;

4. dela parastase lei 30—.

Intru cât reflectantul va fi învățător penslonar, comitetul parohial ia asupra-și angajamentul a-i asigura o ocupațiune laterală, retribuită cu cel puțin 1000 lei lunar; intru cât reflectantul va fi țaran, i-se asigură un serviciu de biurou, retribuit cu cel puțin 800 lei lunar.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfta biserică din loc la utrenie și liturgie, spre a-și arăta cunoștințele cantorale.

Orșova, din ședința comitetului parohial ort. român, ținută la 2/15 Martie 1924.

Ing. *St. Bornuz* m. p.
președinte.

V. Balanescu m. p.
notar.

Const. Dure m. p.
paroh.

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei I-a din **Toracul-mic** (jud. Torontal, Reg. Sârbo-Horvato-Sloven) se publică concurs cu termin de alegere de **45 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Parohia este de clasa I.

Venitele parohiei sunt :

1. Una sesiune parohială constătoare din 30 jug. cadastrale, pământ arător.

2. 75 dinari, rescumpărare de bir.

3. Stolele legale.

4. Eventuala întregire a dotațiunii dela stat, pe care parohia nu o garantează.

Casă parohială nu este. Preotul ales va suporta toate dările publice după beneficiul său din parohie și va fi deobligat să catehizeze la școlile primare din comună, unde va fi designat de către autoritățile competente.

Parohia fiind de clasa I, dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/1910. Recursele ajustate regulamentar și eventual cu atestat de serviciu se vor adresa către comitetul parohial din **Toracul-mic** (Mali-Torak) și se vor înainta Oficiului parohial din Sârcia (Sarca, Reg. S. H. S.), iar reflectanții pe lângă observarea strictă a Ș-lui 33 din Regulamentul pentru parohii se vor prezenta în vru-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică, din **Toracul mic** spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie. Concurenții din alte dieceze vor avea să producă act de legitimare dela P. S. Sa dl Episcop al Aradului, că pot recurge.

Comitetul parohial din Toracul-mic.

In conțelegere cu : *Gherasim Andru*, administrator.

—□—

2—6

Pentru îndeplinirea parohiei a II-a din **Toracul-mic** (jud. Torontal, Reg. Sârbo-Horvato-Slavon) se publică concurs cu termin de alegere de **45 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Parohia este de clasa I.

Venitele parohiei sunt :

1. Una sesiune parohială constătoare din 30 jug. cadastrale, pământ arător.

2. 27 dinari, rescumpărare de bir.

3. Stolele legale.

4. Eventuala întregire a dotațiunii dela stat, pe care parohia nu o garantează.

Casă parohială nu este. Preotul ales va suporta toate dările publice după beneficiul său din parohie și va fi deobligat să catehizeze la școlile primare din comună, unde va fi designat de către autoritățile competente.

Parohia fiind de cl. I, dela recurenți se cere cvalificațiunea prescrisă în concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/1910. Recursele ajustate regulamentar și eventual cu atestat de serviciu se vor adresa către comitetul parohial din **Toracul-mic** (Mali-Torak) și se vor înainta Oficiului de parohial din Sârcia (Sarca, Reg. S. H. S.), iar reflectanții pe lângă observarea strictă a Ș-lui 33 din Regulamentul pentru parohii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din **Toracul-mic** spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie. Concurenții din alte dieceze vor avea să producă act de legitimare dela P. S. Sa dl Episcop al Aradului, că pot recurge.

Comitetul parohial din Toracul-mic.

In conțelegere cu : *Gherasim Andru*, administrator.

—□—

2—6

In conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan, de sub Nr. 1334/924, să scrie concurs pentru deplinirea definitivă a parohiei vacantă: **Voivodeni**, cu termin de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Venitele parohiale sunt :

1. Uzufuctul sesiunii parohiale în estensiunea ei de astăzi, parte arător, parte fânațe; iar dacă sesia se va întregi prin executarea reformei agrare la 32 jugh., va beneficia și de această întregire; 2. Casă parohială cu intravilan și supraedificate; 3. Stolele legale; 4. Birul preoțesc dela 50 Nr. de case câte 30 lire porumb, cari au pământ și câte 15 lire porumb dela aceia cari n'au pământ estravilan; 5. Intregirea dotației dela stat.

Parohia e de cl. III-a.

Alesul va solvi toate dările publice, după beneficiul preoțesc; va predica; și va avea să catehizeze în școala primară din comună, — fără altă remunerație din partea parohiei.

Reflectanții vor nainta concursele, — ajustate cu toate documentele prescrise și adresate comitetului par din **Voivodeni**, — la Oficiul protopopesc ort. român din Ineu (jud. Arad); și se vor prezenta — cu observarea strictă a dispozițiilor Regulamentului pentru parohii, — în careva Duminecă ori sârbătoare, în sf. biserică din **Voivodeni**, spre a-și arăta dexteritate în oratorie și în cele rituale.

Reflectanții din altă dieceză, — deodată cu cerea de a li-se da voia a se prezenta în biserică, — vor avea să dovedească, că au permisiunea Prea S. Sale dlui Episcop diecezan, de a recurge la această parohie.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 17/30 Martie 1924.

Ioan Popovici, m. p.

Pavel Luca, m. p.

adm. par. președ. com. par.

notariul com. par.

In conțelegere cu : *Ioan Georgia* m. p. protopresbiter

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial

Censurat: **Prefectura Județului.**